

RENNEN!

Cora Sakalli

Rennen!

moon

© Cora Sakalli, 2020
© Moon, Amsterdam 2020
Omslagontwerp: Caren Limpens
Typografie: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 488 5717 3
ISBN 978 90 488 5718 0 (e-book)
NUR 283

www.uitgeverijmoon.nl
www.overamstel.com

Moon is een imprint van Overamstel uitgevers bv

OVERAMSTEL
uitgevers

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

1.

Ik knijp mijn ogen zo stevig dicht dat ik sterretjes zie. Ik wil dat ik droom en dat het allemaal niet waar is. Maar ik weet dat ik mezelf voor de gek houd. Mam heeft al zo vaak gezegd dat ik een tijdje het huis uit ga als ik niet leer me rustig te gedragen. ‘Dan stuur ik je naar tante Anna en oom Simon,’ zei ze. En vandaag is het zover. Ik moet naar hun huis aan de Lindelaan. Pal naast het bos en ver van onze flat. Ik moet weg omdat mama vindt dat het mijn schuld is dat mijn zusje in het ziekenhuis ligt.

Als ik mama’s voetstappen hoor, trek ik mijn dekbed snel tot vlak onder mijn neus. De scharnieren van onze slaapkamerdeur piepen en ik hoor haar sniffen. Om Juna, dat begrijp ik ook wel. Ze staat natuurlijk naar ons stapelbed te kijken. Naar de grote wolk dekbed waar ik met ingehouden adem onder lig. En naar het lege bed van Juna onder me.

Door mijn oogharen kijk ik hoe mama onze kast openmaakt. Ik weet niet of het normaal is, maar meestal weet ik wat ze denkt. Dat zie ik aan kleine dingen. Aan hoe ze haar schouders houdt, hoe ze haar wenkbrauwen en mond beweegt. Aan haar ademhaling, aan haar manier van lopen en aan nog wel honderd andere dingen. Ik weet zeker dat mama nu denkt aan wat ze straks tegen mij gaat zeggen. En tegen tante Anna en oom Simon. En tegen mijn juf op school. Tegen buurvrouw Pia en tegen alle

anderen die haar straks gaan vragen waarom ik niet meer thuis woon. Want het maakt mama heel veel uit wat andere mensen van ons denken.

Mam maakt één klein stapeltje met spullen van Juna. Een paar kleren, een tandenborstel en tandpasta en mama's oude telefoon. Die heeft Juna als verrassing gekregen, toen mam vertelde dat ze na de zomervakantie naar mijn school mag. Juna is zeven en zit nu nog op een speciale school waar ze haar met heel veel dingen helpen. Haar spieren aan de linkerkant zijn namelijk zo slap dat ze niet eens een eindje kan rennen of een trap op kan zonder leuning. Juna was zo blij met haar telefoon dat ze bijna licht was gaan geven. Ze had een van haar wankele, gekke dansjes gedaan en wel een miljoen selfies gemaakt. 'Ik weet zeker dat je het heel erg naar je zin gaat hebben op de school van Loep,' had mam lachend tegen haar gezegd. Toen wist ik zeker dat mam niet begrijpt dat ze Juna regelrecht naar een rampplek stuurt.

Naast de spullen van Juna maakt mam een grote toren van zo ongeveer de hele inhoud van mijn kast. Als de toren zo hoog is dat hij bijna omvalt, stopt mam alles in een grote reistas.

Zo stil mogelijk wiebel ik met mijn tenen. Ik wilde dat ik niet in mams hoofd kon kijken. Liever krijg ik mijn eigen hoofd een beetje onder controle. Misschien moet ik mijn best doen om te denken dat ik het helemaal mis heb. Dat mam mijn kleren alleen maar inpakt omdat Juna nog een beetje langer in het ziekenhuis moet blijven en ik een tijdje bij haar mag logeren. Er gaat een warm golfje door mijn lijf. Dat zou pas leuk zijn. In zo'n bed op wielen. Juna vindt dat ook fijn, als ik dichtbij ben. Dat weet ik zeker. Misschien hebben de dokters het er wel met mama over gehad, fantaseer ik. En als dokters het zeggen, gelooft mam het wel. Van zussen. Dat je dan net zo bij elkaar hoort als je hoofd bij de rest van je lichaam.

Luid geeuwend doe ik alsof ik wakker word. Mam kijkt verschrikt op. Haar gezicht is zo bleek als de binnenkant van een peer.

‘Goeiemorgen lieve Loep,’ snift ze zacht. ‘Ik hoop niet dat ik je wakker gemaakt heb.’ Ze klopt met haar hand naast zich op de vloerbedekking, die daar een beetje versleten is. Daarboven hing vroeger onze schommel. Die mis ik wel. Juna en ik zaten er vaak op. Ik op het plankje en Juna op mijn schoot. Dan draaide ik eerst langzaam rondjes met mijn voeten en als ik dan mijn voeten optrok, tolden we zo snel rond dat alle spullen in de kamer één grote gekleurde streep werden. Alsof we samen in een draaikolk zaten. Juna werd er kotsmisselijk van, maar dat vond ze niet erg. Ze wordt sowieso snel misselijk. Ze wilde altijd nog een keer, en nog een keer. En ik vond dat best. Juist als ik heel snel tolde, kwam mijn hoofd een beetje tot rust. Maar mam heeft de schommel een paar weken geleden weggehaald. Zomaar. Ze zei dat ik er veel te wild mee was. En dat ik Juna alleen maar in gevaar bracht. En na wat er gisteren gebeurd is, weet ik zeker dat ze vindt dat ze toen heel erg gelijk had.

2.

Ik zit naast mam op de kale plek op de grond en wip met mijn voeten. Mama kijkt ernaar en haalt heel diep adem. Er komt niks. Ik hoor alleen het getik van regen op de ruiten. Het is januari en het regent al eeuwen.

‘Heb je goed geslapen?’ vraag ik zo lief en beleefd mogelijk.

Mam schudt haar hoofd. ‘Niet,’ zegt ze. ‘Ik heb niet geslapen, ik heb alleen maar liggen piekeren.’

Dat is niets nieuws, denk ik terwijl ik een stroompje water volg dat over mijn raam naar beneden kruipt. Mam is altijd aan het piekeren. Altijd zie ik de radertjes achter haar ogen bewegen. Soms vraag ik me af hoe het kan dat zij zo lang over dingen nadenkt. Na een tijdje heb je toch alles wel bedacht? Er moet toch een moment zijn waarop je denkt: poeh, nu heb ik genoeg gedacht, ik ga maar eens iets dóén?

‘Gaan we straks naar Juna?’ vraag ik voorzichtig met een knikje naar de reistas. ‘Kijken of het al beter met haar gaat en of ze al naar huis mag?’

Ik ben heel benieuwd hoe het gaat. Of Juna’s arm geopereerd is en of ze nog steeds zoveel pijn heeft. Gisterenmiddag mocht ik niet mee. Toen wilde mam alleen naar Juna. Ik moest naar buurvrouw Pia. En die heeft me een hele tijd hoofdschuddend aan zitten kijken totdat ze ging schoonmaken en ik buiten mocht

spelen, terwijl ik daar voor het eerst in mijn leven helemaal geen zin in had.

Mam knikt en doet haar mond open, maar er komt alweer niks uit. Ze zit erbij als het Boeddhabeeldje in de vensterbank. Dit schiet niet op, denk ik, maar dat zeg ik niet. Ik probeer geduldig te wachten, ook al ben ik daar heel erg slecht in.

Rustig blijven, Loep, zeg ik in mijn hoofd. Mama houdt van rust, dus doe je best.

Mijn benen hebben minder geduld dan mijn hoofd. Dat is het grootste verschil tussen Juna en mij: mijn lichaam luistert niet als mijn hoofd zegt dat ik rustig moet zijn. En Juna's lichaam luistert niet als haar hoofd zegt dat ze moet bewegen. Nou ja, de linkerhelft luistert niet goed. De rechterkant doet wel wat ze wil.

Eindelijk zegt mam iets: 'We gaan straks heel even langs Juna, maar daarna breng ik je naar tante Anna.'

Er komt een snik, ergens heel diep uit mams keel, en ze slaat meteen haar handen voor haar mond. Alsof de snik stiekem ontsnapte en ze hem terug wil duwen. 'Sorry hoor,' snikt ze achter haar handen, 'maar ik heb je al zo vaak gewaarschuwd en nu dit met Juna, ik heb geen keus. Ik denk echt dat het goed voor ons allemaal is als jij een tijdje bij tante Anna gaat logeren. Ze vindt het fijn dat je komt en oom Simon ook.'

Ik kijk naar haar en voel hoe mijn lichaam begint te borrelen. Elke seconde dat mam zwijgt, worden mijn voeten bozer. Ze zijn gaan stampen. Alsof ze niet van mij zijn, maar een eigen leven leiden. Met een eigen wil en een eigen stopknop. En die knop kan ik nu dus niet vinden.

'Stop daarmee,' fluistert mama. 'Doe dat nou niet.'

Tranen verzamelen zich achter mijn ogen. Ik wil wel stoppen, maar het lukt niet. Het liefst zou ik me in mama's armen verstoppen. Maar mijn stem kiest de kant van mijn eigenwijze lichaam

en gaat ook heel dwars doen. ‘Je vindt me toch zo druk?’ hoor ik mezelf schreeuwen. ‘Daarom stuur je me toch weg?!’

Mama staat op en probeert mijn hand te pakken. ‘Loep, alsjeblieft.’

Ik kan er niet tegen als ze me zo aankijkt. Zo smekend. Ik ruk mijn hand weg en spring bij haar vandaan.

‘Loep, alsjeblieft,’ zegt mam nog een keer.

Woest draai ik me om. ‘Ik doe niks verkeerd. Ik ben toch ook jouw kind!’ schreeuw ik, terwijl ik nog eens op de grond stamp.

Mam schudt haar hoofd. ‘En wat is dit dan allemaal?’ zegt ze. ‘Dit is toch geen normaal gedrag, Loep?’

Dit is dus precies zo’n zin die mama eerder heeft zitten bedenken. En ik haat het dat ze gelijk heeft.

‘Rustig maar,’ zegt mama zacht.

Mijn kiezen knarsen. ‘Het is ook geen normaal gedrag om je eigen kind weg te sturen!’ gil ik. ‘Ik kan er toch ook niets aan doen dat Juna viel?’

Mama’s mond wordt een dunne streep. ‘Misschien niet,’ zegt mam streng. ‘Juna is zelf ook wijs genoeg om te weten dat ze de lift moet gebruiken.’ Ze spreekt elk woord heel nadrukkelijk uit. ‘Daar hebben we het al heel vaak over gehad. Maar Juna doet alleen van die gevaarlijke dingen als jij erbij bent.’

‘Ze moet het toch oefenen!’ roep ik. ‘Iedereen weet dat spieren beter worden als je ze vaak...’

‘Haar spieren worden niet beter, Loep. Dat weet je best en Juna weet dat ook.’

Het is alsof mama me met een gemene judogreep op de grond slingert.

‘Jij denkt dat alleen maar,’ stamel ik. Mijn stem klinkt nu veel zachter.

Mama kijkt alsof ze spijt heeft. Ze doet twee grote stappen

naar voren en steekt haar armen uit. 'Loep toch,' fluistert ze, 'het is toch niet goed dat wij zo tegen elkaar tekeergaan?' Ze zucht. 'Hoe moet dat nou toch allemaal?'

Dat had ze niet moeten zeggen. Ik ren langs haar heen de gang door naar de kamer. *Hoe moet dat nou toch allemaal*, dreunt het na in mijn hoofd. Hoe vaak heeft mam dat nu al wel niet gezegd? *Hoe moet dat toch?* Of *Hoe moet dat nou met jou?* En dan blijkt daarna dat ze allang bedacht heeft hoe het allemaal moet.

3.

Met een hoofd vol piepschuim ren ik naar de wc en draai ik de deur op slot. Ik sla een paar keer hard met mijn vuisten op de muur. *Ik-wil-niet-weg*, doen mijn vuisten, *ik-hoor-bij-jullie*. Ik ga er net zolang mee door tot ik Juna's knuffelkonijn Lala zie. Het konijn ligt naast een van mama's tijdschriften in het fonteintje. Ik druk Lala tegen mijn gezicht. Lala ruikt naar Juna, naar het luchtje dat om haar heen hangt als ze 's ochtends wakker wordt en ik haar help om uit bed te komen. Haar linkerbeen doet in de ochtend het moeilijkst. Later op de dag gaat het wat beter. Dan heeft ze vooral last van haar linkerhand, ook al heeft ze een spalkje om haar duim dat het beter zou moeten maken.

Als ik op de dichte wc-bril zit met Lala op mijn schoot, zitten de tranen nog steeds achter mijn ogen. Ik wil dat ze weggaan, maar in plaats daarvan worden het er steeds meer. Alsof ik een hele emmer tranen in mijn hoofd heb.

Lala heeft niet eens ogen of een mond. Hij ziet niks en zegt niks. Maar toch heb ik het idee dat Juna's knuffelkonijn me boos aankijkt. Alsof hij ook vindt dat het allemaal mijn schuld is.

'Loep, doe eens open.' Mam klopt op deur.

'Nee,' zeg ik. 'Ik blijf hier.'

Mam is heel goed in vooruitdenken. Ik hoor het knarsende geluid van het slot en de deur gaat open. Mam staat met een

schroevendraaier in haar hand naar me te kijken. Achter haar zie ik twee reistassen in de gang staan. ‘Ik weet dat het lastig is, Loep,’ zegt mam, ‘maar laten we opnieuw beginnen. Zonder schreeuwen en zonder tieren. Oké?’

Ik haal mijn schouders op en hoop heel erg dat mijn tranen er niet net nu uit komen. Dan denkt mama vast dat ik stiekem best weet dat het beter is dat ik vertrek. En dat is dus niet zo.

‘Kleed je aan, dan eten we eerst een boterham.’ Mama geeft me mijn groene hoody aan en een broek uit de meest afschuwelijke broekencollectie op aarde. Een vreselijk stom ding dat buurvrouw Pia voor me gemaakt heeft. Dat mens maakt al onze broeken. Hoewel, je kunt het amper broeken noemen. Het zijn eerder tenten en ik heb geen idee waar ze de stof koopt. Het zijn altijd heel drukke stoffen in alle kleuren van de regenboog. De broek die mam heeft uitgekozen is blauw en zit vol veertjes. Alsof ik net een kip geslacht heb. Als ik niet zou begrijpen waarom mam ons deze broeken aan laat trekken, had ik ze allemaal allang tot confetti geknipt.

Ik gris de trui en broek uit mams handen en trek ze met wilde bewegingen aan, zo over mijn pyjama. Het voelt nu al veel te warm en vervelend, maar ik doe net alsof het lekker zit.

Mama zucht. ‘Kom op, we gaan iets eten,’ zegt ze.

Nog geen halfuur later zit ik naast mama in de auto op weg naar school. ‘Je mag even de klas in,’ legt ze onderweg uit. ‘Dan kun je afscheid nemen van je klas.’

Ik wil niet en bij de kapstokken in de gang ga ik op de grond zitten. Tegen de muur aan, met mijn hoofd onder de jassen.

‘Kom op, nou,’ fluistert mama. Haar stem klinkt hoger dan normaal en als ik tussen de jassen door spiek, zie ik in haar nek kleine rode vlekken verschijnen. ‘Probeer je alsjeblieft te gedragen, Loep.’

Terwijl ik onder de jassen en tassen van andere kinderen blijf zitten, en mama zenuwachtig naast me staat te wiebelen, wachten we op de juf. Emre uit mijn groep loopt langs met een krat vol drinkbekers en brooddozen. Ik wens dat ik onzichtbaar ben en het werkt. Mama ziet hij wel.

‘Hoe is het met Loeps zusje?’ vraagt hij. ‘Haar goeie arm doet het nu ook niet meer, toch?’

Ik steek mijn vingers in mijn oren. Toch hoor ik mama er dwars doorheen. Dat het niet makkelijk zal zijn. Dat Juna de komende zes weken met alles hulp nodig heeft. Emre knikt beleefd, vraagt of mam aan mij de groetjes wil doen en loopt dan verder.

Mam bukt en trekt mijn vingers uit mijn oren. ‘Het is zover,’ zegt ze. ‘De juf komt eraan.’

‘Loep is er helemaal klaar voor,’ zegt mam tegen de juf terwijl ze me omhoog probeert te sjoeren, ‘maar ik denk dat ze het moeilijk vindt om gedag te zeggen tegen haar klasgenoten.’

Normaal weet de juf altijd precies wat ze moet zeggen, maar nu weet ik dat niet zo zeker. Samen zit ze met mama op haar hurken voor de kapstokken. Ik kijk naar haar gezicht. Naar de kuiltjes in haar wangen, haar halvemaanogen en haar roze gestifte mond. Ik voel me net een kleuter en opeens wil ik best opstaan. Ook wil ik zeggen dat ik echt niet weg wil. Dat ik haar heel erg ga missen, want dat is ook zo. En mijn plekje, dat zal ik ook missen. Helemaal vooraan, zodat ik de seintjes van de juf goed kan zien als ze vindt dat ik weer iets te druk doe.

‘Dus je gaat naar een andere school,’ zegt de roze mond. ‘Dat zal even wennen zijn. Voor jou, maar ook voor mij. Het zal saai worden in groep acht. Veel te stil en veel te braaf.’

Ik denk dat de juf daar wel gelijk in heeft. Maar ineens denk ik ook dat ze het alleen maar zegt om aardig te doen. Ze is vast

hartstikke blij dat ze straks alleen maar rustige kinderen in haar klas heeft.

‘Je kunt vast niet wachten tot ik weg ben,’ pers ik eruit.

Mama’s hals is nu niet gevlekt meer. In plaats daarvan zijn zowel haar hals als haar hoofd helemaal rood. ‘Het is ingewikkeld allemaal,’ zegt mama. ‘Loep heeft het er erg moeilijk mee.’

Verderop in de gang gaat de deur open. Samira verschijnt in de gang. ‘Ik ben klaar, juf,’ zegt ze. ‘Wat moet ik nu doen?’

‘Ik kom eraan,’ zegt de juf. Ze buigt voorover en drukt haar voorhoofd even tegen het mijne. ‘Ik meen het, Loep,’ fluistert ze, ‘ik ga je echt, echt missen.’

Dan staat ze op en loopt bij ons vandaan. Dag benen, dag juf.

‘Ik ga jou ook missen,’ roep ik haar na als ik overeind krabbel. Maar de juf is het lokaal al ingegaan. De deur is alweer dicht en de rest van groep acht werkt verder. Zonder mij.

4.

Mama zit zwijgend achter het stuur. Ze heeft haar zonnebril op haar neus en bijt op de nagel van haar pink. In de zijspiegel zie ik het schoolplein achter ons steeds kleiner worden. Dag school. Dag straat. Dag leven. Ik ga weg. Ik moet weg, ook al wil ik niet.

Als we de bocht omgaan, is de school verdwenen. Ik kijk naar mama. Haar wangen zijn nog steeds rood, maar ze ziet er niet boos meer uit. Zachtjes begin ik te fluiten. Iets vrolijks. Ook al weet ik dat de kans zo piepklein is dat hij eigenlijk niet bestaat, ik hoop toch dat ze zich daardoor bedenkt. Dat mama straks met me mee fluit, haar hand op mijn verenbroek legt en zegt dat we het nog één keer gaan proberen. Ik zal dan glimlachen en mijn hand ook op haar been leggen, neem ik me voor. En daarna gaan we met z'n tweetjes bij Juna's bed zitten tot ze naar huis mag, of op de gang. Of in het restaurant van het ziekenhuis. Ik weet precies wat ze daar hebben en ik weet ook hoeveel je moet betalen als je twee Fanta, twee kroketten en één koffie bestelt. Ook weet ik waar je extra servetten kunt pakken voor als je je Fanta omgestoten hebt. En ik weet ook waar je die kleddernatte servetten weg moet gooien zonder dat iemand je een standje komt geven. Ik weet dat allemaal omdat mam en ik heel vaak met Juna in het ziekenhuis komen.

Terwijl we langs drukke wegen, fietspaden en stoplichten

rijden, zie ik het al helemaal voor me. In de avond zullen we met z'n drieën naar huis rijden. Misschien mag ik zelfs wel bij mam in bed, nu Juna veel rust nodig heeft. Mams dekbed is heel mooi blauw. Als ik daaronder ga liggen, voelt het als snorkelen in een mooie zee. Mams matras is ook heel leuk. Je kunt er heel goed op springen en het is lekker groot. Mam heeft een tweepersoonsbed zonder dat er twee personen zijn, want onze vader is weggegaan toen Juna in mams buik zat. Hoe mijn vader was en hoe hij eruitzag, weet ik niet meer. We hebben geen foto's van hem en ik kan me niet zoveel meer herinneren. In elk geval geen belangrijke dingen. Ik weet bijvoorbeeld alleen dat hij elke ochtend wel zes boterhammen at. En ik weet ook dat hij een telefoon had met een heel kapot schermpje en een auto die heel veel lawaai maakte als hij 's ochtends wegreed. Maar hoe hij was, wat hij deed en wat hij zei, dat ben ik vergeten. Ik heb mam een paar keer gevraagd of ik doe zoals papa deed, maar mam wil daar liever niet over praten. Ze zegt dat elke baby die wordt geboren een gloednieuw mensje is dat zelf bepaalt hoe hij wordt. Buurvrouw Pia zegt iets heel anders. Zij zegt dat mijn vader net als ik een drukteschopper was van wie mam alleen maar last had. 'Die vent dacht alleen aan zichzelf en wilde gewoon niet voor nog een kind zorgen,' zei ze een keer toen ze van mam op mij en Juna moest passen. 'Eén kind vond je vader meer dan genoeg.' Dat had ik liever niet gehoord, want nu denk ik dat als ik rustiger geweest was, hij misschien wel was gebleven.

'Loep,' zegt mama na een poosje, 'wil je stoppen met fluiten?' Ze kijkt vluchtig opzij. 'En als we straks in het ziekenhuis zijn, hoop ik dat je niet lastig gaat doen. Gaat dat lukken?'

Ik knik. Ik ga echt mijn best doen. Er kruipen wel duizend vragen en opmerkingen door mijn hoofd, maar ik probeer geen geluid te maken en ik probeer ook niet te wippen met mijn benen.

Niet lastig zijn nu. Gewoon rustig en lief zijn. Dat heb ik al ontelbaar veel keer tegen mezelf gezegd. Om nog beter mijn best te doen, sla ik mijn armen over elkaar zodat ik niet per ongeluk ga friemelen. Want van mijn gefriemel wordt mam vaak een beetje knorrig.

‘Eerlijk zeggen,’ zegt mam ineens, ‘ben je boos op me? Want dat kan ik me best voorstellen.’

Wat moet ik daar nu op zeggen? Natuurlijk ben ik boos. Woest zelfs, maar ook heel erg verdrietig. Maar ik slik die woorden in. ‘Ik vind het oneerlijk dat ik weg moet,’ zeg ik zo rustig mogelijk, terwijl ik mijn vuisten zo hard tegen mijn buik aan duw dat het pijn doet.

‘Dat begrijp ik, lieverd. Later zul je het begrijpen,’ zegt mam. ‘Echt waar.’